

POSUDOK OPONENTA NA DIPLOMOVÚ PRÁCU

Kristína Giertlová

Vidiecky cestovný ruch ako forma udržateľného rozvoja územia (na príklade Čierneho Balogu)

Predložená práca má 111 strán textu, vrátane Zoznamu použitej literatúry a prameňov. Súčasťou práce sú aj viaceré prílohy, ktoré vhodne dopĺňajú popisované skutočnosti. Priamo v texte je zaradených 17 tabuliek, 12 obrázkov a 15 grafov, samostatná prílohová časť na konci práce obsahuje ďalších 14 rôznych príloh a niekoľko fotiek. Slabšie je však prepojenie príloh so samotným textom práce, v texte sú uvedené odkazy len na niektoré prílohy, resp. sú nekonkrétne (napr. „mapka viď prílohy“ na str. 36 ale aj inde). Fotky v prílohách by bolo vhodné tiež očíslovať a v texte sa pri popisovaných skutočnostiach na ne odvolať. Pozitívom je zaradenie zoznamu skratiek, ktoré autorka v texte používala. Na tomto mieste mám však poznámku k uvádzaniu ministerstiev, niektoré autorka uvádza bez príslušnosti k štátu, ktorého sa týkajú (napr. MRR a MZE – potrebné doplniť ČR, MŽP – doplniť SR).

V Zozname literatúry a prameňov je uvedených 48 printových a elektronických prameňov, jeden mapový podklad a 34 internetových stránok. Niektoré zdroje nie sú v Zozname zaradené obsahovo správne (napr. nemožno súhlasiť so zaradením zdrojov DENNÍK SME (2010) a LISÁKOVÁ (2009) medzi Dokumenty, kam naopak mal byť zaradený titul HERETOVÁ a kol. (2005) príp. DVORSKÁ (2002)). Podľa môjho názoru patrí práca s literatúrou k jednej zo slabších stránok diplomovej práce Kristíny Giertlovej. Autorka sa, vychádzajúc zo zoznamu, opierala v prevažnej miere o rôzne učebné texty českej, resp. slovenskej proveniencie, niekoľko postupových záverečných prác a viaceré príslušné dokumenty. Na úrovni diplomovej práce by som očakávala, najmä v teoretických častiach, širšie portfólio odborných prameňov, ktoré nesporne k spracovávanej problematike existujú, a to nielen v domácej ale tiež zahraničnej literatúre. Absentujú predovšetkým tituly z oblasti geografie cestovného ruchu (napr. už klasické diela od Mariota či Šprincovej, ale autorka sa mohla inšpirovať aj prácami niektorých ďalších geografov, ktorí sa problematike vidieckeho cestovného ruchu venovali, ako napr. Vystoupil, alebo na Slovensku Otrubová a Spišiak). Orientáciu takmer výhradne na zdroje zamerané prevažne ekonomicky a marketingovo nepovažujem za najšťastnejšie riešenie. Na druhej strane však oceňujem, že autorka sa neobmedzila len na mechanické preberanie informácií, ale tieto na príslušných miestach aj hodnotí a konfrontuje so svojimi názormi a zisteniami. Použité tituly v texte cituje v zásade korektne, odporúčala by som však ísť vo väčšej miere po pôvodných zdrojoch (namiesto citácií v citovaných zdrojoch). Za problematické považujem nejednotné uvádzanie najmä niektorých dokumentov v zozname a v texte (napr. PRV SR 2007, PRV ČR 2006, PHSR 2009, ČHŽ 2009, Obecný úrad Čierny Balog), čo sťažuje orientáciu v použitých zdrojoch.

Predložená práca sa zaoberá problematikou vidieckeho cestovného ruchu ako jedného z dôležitých nástrojov udržateľného rozvoja vidieka. Autorka sa rozhodla zistiť a zhodnotiť, ako sa k tejto problematike stavajú Slovenská republika a Česká republika, a to na základe porovnania strategických, rozvojových a programových dokumentov na celonárodnej úrovni. Fungovanie existujúcich dokumentov a programov v praxi mapuje v mikromierke, pričom za modelové územie si zvolila obec Čierny Balog, kde analyzovala potenciál územia a súčasný stav ČR.

Štruktúra práce je podľa môjho názoru príliš (zbytočne) členená (10 kapitol vrátane Úvodu a Záveru), v niektorých bodoch trochu chaotická a vzbudzuje pochybnosti o skutočnom zameraní práce. Niektoré časti práce sú rozsahovo ale aj obsahovo nevyvážené a ich zaradenie sa mi nezdá logické. Napr. kapitolu Metodika by bolo vhodnejšie zaradiť za diskusiu s literatúrou, resp. zaradenie samostatnej kapitoly o rajonizácii ČR na Slovensku sa mi javí ako neopodstatnené, za týchto podmienok (obsahovo) by stačilo zmienené fakty uviesť v 8. kapitole. Podobne opodstatnenosť zaradenia kapitoly porovnávajúcej vidiecky ČR v Šumavskom podhúří a v Čiernom Balogu je diskutabilná. Nosnými časťami práce sú kapitoly 6 a 8.

Aj k týmto kapitolám mám však niekoľko pripomienok: podkapitola 6.2 mala byť zlúčená s podkapitolou 6.1. Názov 8. kapitoly je síce v súlade s názvom diplomovej práce, avšak obsahovo je táto kapitola zameraná všeobecnejšie, preto by bol vhodnejší názov len Cestovný ruch v Čiernom Balogu a ako prvá podkapitola by mala byť analýza predpokladov CR. Konkrétne pripomienky k obsahu uvádzam nižšie. Kapitulu 6 venovanú inštitucionálnym rámcom oboch krajín považujem za najprepracovanejšiu.

Terminologicko-pojmový aparát je na priemernej úrovni, v niektorých častiach sa autorka nevyhla používaniu neodborných formulácií, najmä pri vlastných komentároch. V práci sa nachádza veľké množstvo formálnych, štylistických a pravopisných chýb, ktoré tiež prispievajú k zníženiu úrovne práce.

K práci mám, okrem už uvedených, niekoľko ďalších pripomienok, resp. otázok:

- V práci nie sú zadefinované niektoré kľúčové pojmy, napr. „destinácia CR“, „produkt CR“, „mäkký/tvrдый CR“ (a v čom spočíva rozdiel?)
- Svetová organizácia pre cestovný ruch má skratku UNWTO
- V grafe č. 1 (str. 81) chýba popis osi y
- Údaje o návštevnosti ČHZ z tabuľky č. 14 bolo vhodnejšie znázorniť v grafe, resp. urobiť jednej spoločný graf návštevnosti tak pre ČHZ ako aj lesnícky skanzen (graf 1). Potom by sa nemohlo stať, že budete chybne interpretovať situáciu, keď tvrdíte (str. 81), odvolávajúc sa práve na spomenutý graf a tabuľku, že „viac láka návštevníkov skanzen ako železnička“, keď okrem roku 2004 bola situácia, podľa uvedených príloh, opačná.
- Členstvo v mikroregiónoch nepovažujem za lokalizačné predpoklady pre CR
- Analýzu dopravných predpokladov považujem za príliš stručnú a nedostatočnú
- Podkapitola 8.2.3 podľa môjho názoru nie je analýzou selektívnych predpokladov (demografické charakteristiky sú len jednou zo zložiek)
- Vzhľadom na nízku výpovednú hodnotu autorkou realizovaného dotazníkového výskumu považujem jeho zaradenie do práce za ilustračné. Škoda, že sa autorke nepodarilo podchytiť väčšiu vzorku opytovaných, výsledky by boli nesporne veľmi zaujímavé pre niektoré zovšeobecnenia a odporúčania. Pôsobenie neziskovej organizácie Vydra v území je však aj v tomto smere veľmi cenné.
- Otázky: *Ako konkrétne pomáha Metodická príručka pre podnikanie vo vidieckom CR obyvateľom v ul'ahčení legislatívy?* (tvrdenie na str. 25)
- *Objasnite, o aký rok sa jedná v tvrdení na str. 56 „Obec tento rok prijala... Ten je spracovaný pre roky 2008-2015...“*
- *Aký veľký štátny podnik ste mali na mysli v tvrdení „Obec má inak šťastie, že sa veľký štátny podnik rozhodol v obci vybudovať na svoje náklady lesnícky skanzen“?* (str. 60)
- *Aký je podiel financií, ktoré obec Čierny Balog vynakladá na CR z celkového rozpočtu obce?*
- *Ako vníma diplomantka rozdiel medzi destináciou a produktom CR a ako by v tejto súvislosti označila obec Čierny Balog? A aký je jej pohľad na obec v kontexte s názvom diplomovej práce: teda či vidiecky CR v Čiernom Balogu prispieva k jeho udržateľnému rozvoju?*

Na záver možno konštatovať, že predložená práca prináša viacero nových a zaujímavých informácií, najmä slušný prehľad inštitucionálnych prístupov a programov tak v Slovenskej ako aj Českej republike. Oceňujem tiež autorkin tvorivý prístup a zanietenie, ako aj poznanie územia, ktoré sú z predloženej práce cítiť napr. pri snahe o určenie fázy vývoja, ale ktoré jej v niektorých častiach práce trochu „zviazali ruky“ a neumožnili niektoré skutočnosti vyhodnotiť na požadovanej úrovni. Za najväčšie nedostatky považujem prácu s literatúrou a slabšiu prepojenosť jednotlivých častí práce. Aj napriek uvedeným pripomienkam prácu odporúčam k obhajobe a navrhujem hodnotiť stupňom *veľmi dobre*.

V Bratislave dňa 16. septembra 2010

Mgr. Eva Džupinová, PhD.
oponent